

Sankční systém trestního práva

Přednáška 30. 3. 2016

Sankční systém

- **Dospělí** - dualismus sankcí = tresty a ochranná opatření
- **Mladiství** - monismus sankcí = opatření
- **Právnícké osoby** – dualismus sankcí = tresty a ochranné opatření

Pojem trestu ochranného opatření

- Trest

= právní následek trestného činu, ukládaný na základě zákona trestním soudem, obsahující v sobě negativní hodnocení pachatele a jeho činu, jehož výkon je vynutitelný státní mocí.

- Ochranné opatření

= právní následek trestného činu a činu jinak trestného, ukládaný na základě zákona v řízení trestním nebo občanskoprávním, jehož výkon je vynutitelný státní mocí.

System trestů v z.č. 40/2009 Sb. (TrZ)

- § 52 TrZ
 - odnětí svobody
 - domácí vězení
 - obecně prospěšné práce
 - propadnutí majetku
 - peněžitý trest
 - propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty
 - zákaz činnosti
 - zákaz pobytu
 - zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné spol. akce
 - ztráta čestných titulů a vyznamenání
 - ztráta vojenské hodnosti
 - vyhoštění

Zásady ukládání trestů

- zákonnosti - § 37 odst. 1 TrZ
- účelnosti
- personality
- přiměřenosti (adekvátnosti) - § 38 odst. 1, 2 TrZ
- zohlednění zájmů poškozeného - § 38 odst. 3 TrZ
- zákazu dvojího hodnocení - § 39 odst. 4 TrZ

Individualizace trestu

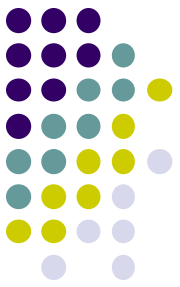
- zákonná
- soudní - kritéria § 39 TrZ - povaha a závažnost TČ, osobní, rodinné, majetkové a jiné poměry pachatele, dosavadní způsob života, možnost nápravy, chování po činu, snaha nahradit škodu, apod. Přitěžující a polehčující okolnosti.
- penologická (penitenciární)

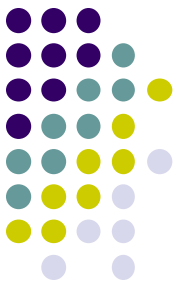
Odnětí svobody

- Nepodmíněný trest odnětí svobody
- Podmíněné odsouzení
- Podmíněné odsouzení s dohledem
- Zvláštní typ trestu odnětí svobody – výjimečný trest dle § 54 TrZ

Trest odnětí svobody nepodmíněný

- univerzální
- nejpřísnější
- odnětí svobody jakožto ultima ratio - § 38 odst. 2, § 55 odst. 2
- v řadě případů nezastupitelný
- pravidelný – max. 20 let (dle TZ 15 let)
- výjimečný – nad 20 až do 30 let (dle TZ nad 15 až do 25 let) a doživotí
- podmíněné propuštění - § 88 a 89 TrZ
- možnost přeměny TOS v trest domácího vězení - § 57a – po výkonu poloviny + další podmínky

Výkon trestu odnětí svobody

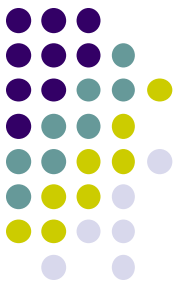
- Typy věznic - § 56 odst. 1 TrZ
- s dohledem
- s dozorem
- s ostrahou
- se zvýšenou ostrahou
- *podle způsobu vnějšího střežení a zajištění bezpečnosti*
- věznice pro mladistvé

Podmíněné odsouzení

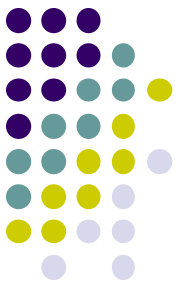
- § 81 TrZ a n.
- trest nepřevyšující tři léta
- zkušební doba 1 rok- 5 let
- přiměřená omezení a povinnosti (§ 48 odst. 4 TrZ)+ povinnost nahradit škodu
- osvědčení se (§ 83)
- možnost ponechání PO v platnosti

Podmíněné odsouzení s dohledem

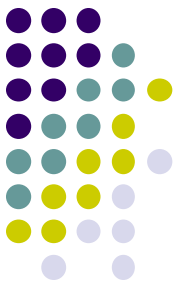
- § 84 TrZ a násl.
- Potřeba zvýšeného sledování a kontroly pachatele + poskytnutí péče a pomoci
- Dohled probačního úředníka =
 - pravidelný osobní kontakt
 - spolupráce při vytváření a realizaci probačního plánu dohledu
 - kontrola dodržování podmínek PO

Domácí vězení - § 60, § 61 TrZ

- přečín
- až na dvě léta
- postačí uložení + písemný slib
- povinnost zdržovat se v obydlí nebo v jeho části v soudem stanoveném časovém období
- možnost přiměřených omezení a povinností
- přeměna v TOS – 1 den DV = 1 + den TOS
- 2 způsoby kontroly - § 334b TrŘ

Obecně prospěšné práce

- § 62 - § 63 TrZ
- 50 – 300 hodin
- stanovisko pachatele + zdravotní způsobilost
- osobně, bezplatně, ve volném čase, do dvou let od nařízení výkonu vykonat práce k obecně prospěšným účelům
- přeměna v trest domácího vězení, v peněžitý trest nebo v NEPO trest - 1 započatá hodina = 1 den DV nebo OS, u PT se stanoví náhradní TOS
- možnost ponechat OPP v platnosti nebo prodloužit dobu výkonu až o šest měsíců

Peněžitý trest (§§ 67- 69 TrZ)

- výměra 20 – 730 denních sazeb
- 1 denní sazba = 100 Kč – 50.000 Kč
- počet denních sazeb podle povahy a závažnosti trestného činu
- výše denní sazby podle osobních a majetkových poměrů (zpravidla z čistého denního příjmu)

Peněžitý trest

- náhradní trest odnětí svobody – až na 4 léta
- možnost přeměny v trest DV nebo OPP
- možnost stanovit zaplacení ve splátkách
- možnost upuštění od výkonu PT nebo jeho zbytku

Zákaz činnosti (§§ 73-74 TrZ)

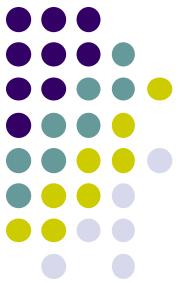

- výměra 1 rok – 10 let
- podstata: zákaz výkonu určité činnosti, obecně vymezené v § 73 odst. 3 TrZ
- předpoklad: pachatel se dopustil TČ v souvislosti s touto činností
- zakázaná činnost musí být v rozsudku přesně specifikována
- možnost upuštění od výkonu zbytku trestu ZČ

Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce

- § 76 - § 77 TrZ
- až na 10 let
- úmyslný trestný čin v souvislosti s návštěvou akce
- součinnost s probačním úředníkem

Zánik trestu

- *Zánik práva státu na výkonu trestu*
- smrt pachatele
- promlčení výkonu trestu
- milost presidenta – agraciace
- *Zánik negativních důsledků odsouzení*
- zahlazení odsouzení

Zahlazení odsouzení

- §§ 105 -106 TrZ
- zánik negativních důsledků odsouzení
- nastolení fikce o neodsouzení
- zahlazení
 - *ex decreto* (rozhodnutím soudu)
 - *ex lege* (ze zákona)
 - *milostí prezidenta republiky* (rehabilitace)

Ochranná opatření (§ 98 a n. TrZ)

- ochranné léčení
- zabezpečovací detence
- zabránění věci a jiné majetkové hodnoty
(+ zabránění spisů a zařízení)
- ochranná výchova

Sankční systém mladistvých

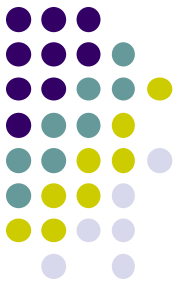

- Monismus sankcí = opatření
- Účel opatření - § 9 ZSM
- Druhy opatření - výchovná: § 15 odst. 2 ZSM
 - ochranná: § 21 ZSM
 - trestní: § 24 ZSM

Tresty pro PO - § 15 odst. 1

- Zrušení PO – pokud její činnost spočívala zcela nebo převážně v páchání TČ
- Propadnutí majetku – zvláště závažný zločin –majetkový prospěch
- Peněžitý trest – denní sazba 1.000 – 2.000.000 Kč
- Propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty – za podmínek stanovených TrZ
- Zákaz činnosti – až 20 let
- Zákaz plnění veřejných zakázek, účasti v koncesním řízení nebo ve veřejné soutěži – na 1 rok až 20 let
- Zákaz přijímání dotací nebo subvencí – 1 rok až 20 let
- Uveřejnění rozsudku – soud určí druh veřejného sdělovacího prostředku, rozsah uveřejnění a lhůtu ke zveřejnění

Ochranná opatření

- § 15 odst. 2
- Zabrání věci nebo jiné majetkové hodnoty –
za podmínek stanovených TrZ

Přiměřenost trestu a OO

- povaha a závažnost trestného činu
- poměry právnické osoby včetně dosavadní činnosti a majetkových poměrů
- zda vykonává činnost ve veřejném zájmu, která má strategický nebo obtížně nahraditelný význam pro NH, obranu nebo bezpečnost
- působení po činu
- účinky a důsledky, které lze očekávat od trestu pro budoucí činnost PO + zohlednění práv třetích osob

Příjemný den 😊

